

in pašnike, prostore za čolne itd. Hiše so si zidali kakor na Islandiji iz kamnja in ruš, le izjemoma so uporabljali ilovico, shrambe i. dr. je bilo pa samo iz kamnja. Les jim je naplavilo morje, kakor že vemo, le semtertja so ga dobili tudi iz Marklanda.

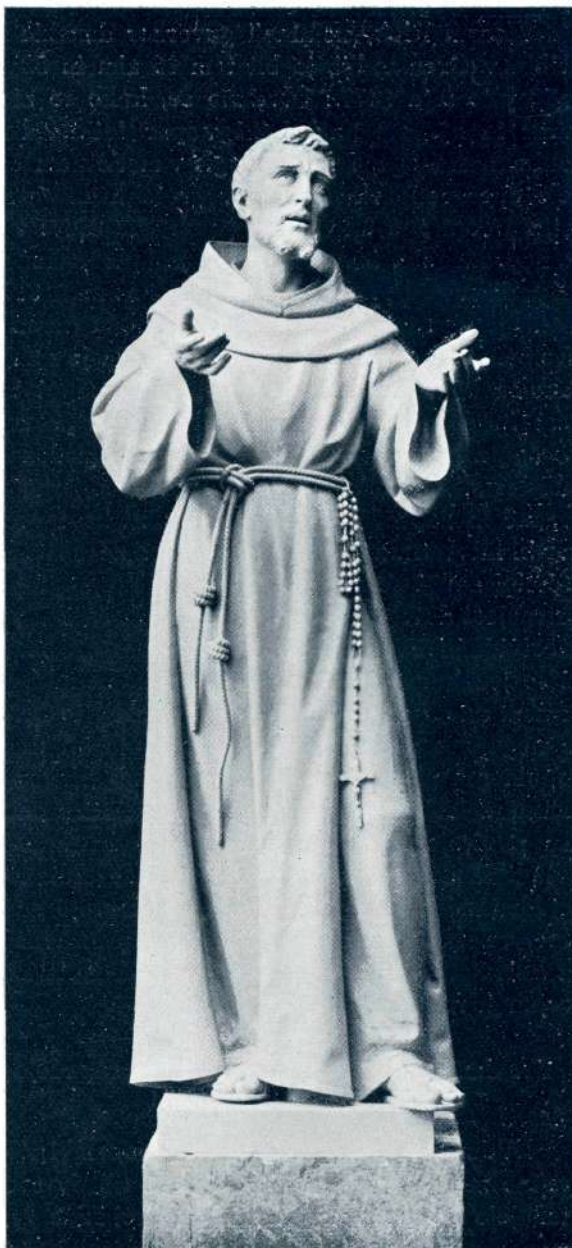
V knjigi „Königsspiegel“, spisani v sredini trinajstega stoletja na Norveškem, čitamo marsikaj o tamošnji naravi in življenju Grenlandcev. „Je pa tukaj tako, da je vse drago, kar pride iz drugih dežel; kajti Grenlandija leži tako daleč od drugih pokrajin, da jo redkokdaj kdo obiše. In vse, s čimer si hočejo opomoči, morajo kupiti od drugih, bodisi železo ali pa tvarino za zidanje hiš. Te-le reči pa izvažajo v zameno za kupljeno blago: usnje, kože domače živine, kože tulnjev, zobove mrožev in vrvi iz mroževih kož.“ Omenimo naj, da imenuje papeževa bula iz leta 1282. desetino, ki so jo plačevali Grenlandci, in da našteje sledeče vrste: volovske kože, kože tulnjev in zobove mrožev.

„Ker pa vprašaš, ali je tam kaj žita ali ne, mislim, da je stem deželi le malo pomagano. Vendar se dobijo moške, ki so poizkusili sejati, toda kljubtemu obstoji večina prebivalcev iz ljudi, ki ne vedo, kaj je kruh in ki sploh še nikdar kruha niso videli. — Malo je pa ljudi tukaj, kajti le mal del zemlje je toliko odtajan, da ga lahko obdelujejo. Če pa vprašaš, od česa živijo v onih krajih, ker nimajo žita, moraš vedeti, da ljudje živijo od več stvari kakor samo od kruha. Tako pravijo, da je tam dobra paša in velike hiše; kajti ljudje v Grenlandiji imajo dosti goveje živine in ovac in napravijo veliko surovega masla in sira. Ljudstvo mnogo živi od tega, potem pa tudi od mesa in različnega lova, bodisi na severne jelene ali kite ali tulnje ali pa bele medvede. In od tega se živijo ljudje v Grenlandiji.“

„Königsspiegel“ popisuje jako dobro led okoli Grenlandije in pravi, da se je tam že marsikdo ponesrečil, marsikdo se pa tudi rešil. Zlasti mnogo nesreč se zgodi na vzhodni obali, ki je čisto drugačna; zato so prišli tukaj tudi kvečjemu do 69°N. „Led je pa včasih tako raven, kakor če bi bil nastal na morju samem, štiri do pet komolcev je debel in se razteza tako daleč od dežele proč, da morajo ljudje potovati do roba štiri do pet dni. Te ledene gručice pa se raztezajo bolj na severovzhodu in vzhodu kakor na jugu, jugozahodu in zahodu in kdor hoče priti na deželo, mora iti okoli nje v smeri proti jugozapadu ali zapadu, dokler ni izvun nevarnosti, ki mu preti od ledu, in šele tedaj sme jadrati proti suhemu. Večkrat pa se je zgodilo, da je kdo prehitro stopil na zemljo in zašel med led. Mnogi so poginili, mnogi

se rešili in nam pripovedovali o tem. Led je pa jako čuden: včasih je popolnoma miren, včasih zopet plove tako hitro po morju kakor ladja ob ugodnem vetru; so pa tudi na morju ledene gručice drugačne kakovosti, Grenlandci jih imenujejo „falljökklar“. Zdi se, kakor bi gledala visoka gora iz morja, in ne zmenijo se za drug led, temveč so same zase.“

Vedeli niso, ali je Grenlandija otok, ali pa je zvezana z Evropo in Azijo; vendar so mislili, da obstoji neka zveza z vzhodom zaradi živali, ki bi

SV. FRANČIŠEK ASIŠKI.
(Kip Fr. Pengova.)